

# Maturita

## Český jazyk a literatura

### Test nanečisto

Milí maturanti, za dva týdny vás čekají didaktické testy jednotné maturitní zkoušky. Nenechte nic náhodě a zopakujte si s naším novým seriálem vše podstatné, co by vás mohlo u státní zkoušky potkat. První týden bude věnován českému jazyku a literatuře, druhý matematice. Začínáme rovnou modelovým testem nanečisto, ať si vyzkoušíte, jak na tom pár dní před ostrým termínem jste.

ZAMĚŘTE  
SE NA...



#### CO (OPRAVDU) BUDE V DIDAKTICKÉM TESTU

Pokud si nejste jisti, co všechno v testu na počátku května můžete nalézt, stáhněte si tzv. Katalog požadavků třeba ze stránek novamaturita.cz.

Určitě můžete očekávat úkoly a otázky zkoumající vaše znalosti gramatiky a pravopisu, čtenářskou gramotnost, to znamená schopnost vyložit smysl a souvislosti textu, dále znalost základů stylistiky, literární historie a teorie.

Je dobré vědět, že test bude obsahovat kolem 30 úloh (při limitu 75 minut to znamená jen něco málo přes dvě minuty na jednu úlohu).

Můžete si vyřešit všechny maturitní testy dostupné na novamaturita.cz (najdete tu zhruba deset testů z minulých let). Dnes jsme pro vás připravili ukázkou typů testových úloh, s nimiž se s velkou pravděpodobností při své maturitě setkáte. Směle do toho!

#### OSNOVA SERIÁLU

##### ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

1. díl: 15. 4. Test nanečisto  
2. díl: 16. 4. Gramatika, lexikologie a pravopis I.  
3. díl: 17. 4. Gramatika, lexikologie a pravopis II.  
4. díl: 18. 4. Jak porozumět textu  
5. díl: 20. 4. Stylistika a literární teorie  
6. díl: 23. 4. Literární historie  
**MATEMATIKA**  
7. díl: 24. 4. Test nanečisto  
8. díl: 25. 4. Číselné obory, algebraické výrazy  
9. díl: 26. 4. Funkce, posloupnosti a finanční matematika  
10. díl: 27. 4. Rovnice a nerovnice  
11. díl: 29. 4. Planimetrie a stereometrie  
12. díl: 30. 4. Analytická geometrie, pravděpodobnost a statistika

#### SERIÁL PŘIPRAVILI

PhDr. Stanislav Zajíček  
z Gymnázia Matyáše Lercha v Brně  
a Bohdana Jarošová, redaktorka  
MF DNES

#### VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 1.-5.

O vrchol Dhaulagiri jsem se NEÚSPĚŠNĚ pokoušel už v roce 2006; byla to expedice, na kterou nevzpomínám moc rád. ZAPRVÉ jsme jeli na podzim (trochu znouzectnost, protože nevyšla žádná jarní expedice). Do Himálajů se totiž jezdí nejvíc na jaře, v dubnu a květnu, nebo na podzim, v září a říjnu. Rozhodně je pro expedice na osmitisícovky lepší jarní období i přesto, že je v té době větší vlhkost, a tak padá víc sněhu. Hlavní ale je, že se prodlužují dny, otepluje se a míň fouká. Podzim má tu výhodu, že přes léto hodně nasněží, spousta SKALNÍ úseků překreje sněh, a člověk nemusí LÉZT po skále. Na druhou stranu se zkracují dny, čím dál tím víc mrzne a přichází silný vítr, zvláště zákeřný v osmi tisících. Když jsme byli na podzim 2000 na Kanchenjunge, postavili jsme sice poměrně rychle C3 v 7100 m, ale potom v jednom kuse čtrnáct dnů foukalo, a tábor jsme tam museli dokonce zanechat. Pro nižší hory může být podzim příznivější, ale u těch nejvyšších bych ho nikomu ...

(Radek Jaroš, Hory shora 2)

**1. Které z následujících tvrzení o prvním souvětí výchozího textu je pravdivé?**

- A) Souvětí se skládá pouze ze dvou vět hlavních.  
B) Souvětí se skládá ze čtyř vět, poslední z nich je vedlejší.  
C) Souvětí se skládá ze dvou vět, první je vedlejší.  
D) Souvětí se skládá ze tří vět, třetí věta je vedlejší.

1 bod

**2. Které z následujících slov je ve výchozím textu užito v nenáležitém tvaru?**

- (posuzovaná slova jsou ve výchozím textu zapsána velkými písmeny)  
A) neúspěšně  
B) skalní  
C) lézt  
D) zaprvé

1 bod

**3. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), či nikoli (N):**

- 3.1 Vypravěč promlouvá ke čtenáři v ich-formě.  A  N  
3.2 Vypravěč se o vrchol Dhaulagiri pokoušel před rokem 2006.    
3.3 Jarní období je pro expedici výhodnější, protože nepadá mnoho sněhu.    
3.4 Na podzim se větry v Himálajích výrazně utiší.

max. 2 body

**4. Které z následujících slov nejspíše patří na vynechané místo ... ve výchozím textu?**

- A) nezapltil  
B) neukázal  
C) nedoporučoval  
D) nezajistil

2 body

**5. Najděte ve výchozím textu synonymum slova záluždný a запиšte si ho.**

2 body

**6. Ve které z následujících vět je číslovka zapsána pravopisně správně?**

- A) Hora Dhaulagiri je vysoká osmtisíc stošedesát sedm metrů.  
B) Hora Dhaulagiri je vysoká osmtisícstošedesát sedm metrů.  
C) Hora Dhaulagiri je vysoká osm tisíc stošedesát sedm metrů.  
D) Hora Dhaulagiri je vysoká osm tisíc stošedesát sedm metrů.

1 bod

#### VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7.-9.

Potížista Paseka posměšně pokukuje po prostoru. Přikusuje pečivo. Pohrdá předmětem, předvádí posunky. Profesor pochopí. Potížistou prezentované posměšky přehlédne. Pohrdání přetaví příkladnou prezentací předmětu, probudí pocity pretendentem potlačené. Přetsudky padnou, potížista prohlédne. Přibere podobné parchanty, procvičí poezii. Prkna předznamenávající planetu praskají pod patami poblouznělých.

(MUDr. Tomáš Pasin, Moje cesta k noži, z rukopisu)

**7. Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá výchozímu textu (A), či nikoli (N):**

- 7.1 Výchozí text je napsán knižní spisovnou češtinou.  A  N  
7.2 Autor výchozího textu nevyužil aliteraci.    
7.3 Výraz *parchant* patří mezi expresivní jazykové prostředky.    
7.4 Výchozí text je příkladem elegie.

max. 2 body

**8. Vyhledejte ve výchozím textu slova zapsaná s pravopisnou chybou a запиšte si je pravopisně správně.**

max. 2 body

**9. Kterým větným členem je ve výchozím textu výraz poblouznělých (posuzovaný výraz je v textu podtržen)?**

- A) předmět  
B) přívlastek neshodný  
C) příslovečné určení způsobu  
D) přívlastek shodný

1 bod

#### VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 10.-12.

A po krátké době, když utichl povyk, líbil se přec lidu dobrý panovník, zdálo se jim, že ty dlouhé uši právě dobře ke koruně sluší, velká věc je zvyk!

**10. Autorem výchozího textu je vynikající český novinář (zakladatel novodobého českého žurnalistu), básník a politik. Je považován také za zakladatele české literární kritiky. Proslul i jako výtečný satirik. Zapište si jeho celé umělecké jméno a století, v němž žil.**

max. 2 body

**11. Autor výchozího textu pro svoji satirickou tvorbu využíval také krátkých básní, jejichž původ jako satirického žánru lze najít v antickém Římě. Tento žánr se nazývá**

- A) epitaf  
B) kaligram  
C) epigram  
D) epos

1 bod

**12. Které z následujících tvrzení o výchozím textu není pravdivé?**

- A) Text obsahuje rým obkročný.  
B) Text obsahuje rým sdružený.  
C) Text obsahuje rým přerývaný.  
D) Text obsahuje rým střídavý.

2 body

**13. Ve kterém z následujících souvětí není pravopisná chyba?**

- A) Dlouhé dny trávil s tmavě zeleným vakem na tamějších vrších a pak se vracel až k večeru do svého nejskromnějšího příbytku.  
B) Dlouhé dny trávil s tmavě zeleným vakem na tamějších vrších a pak se vracel až k večeru do svého nejskromnějšího příbytku.  
C) Dlouhé dny trávil s tmavě zeleným vakem na tamnějších vrších a pak se vracel až k večeru do svého nejskromnějšího příbytku.  
D) Dlouhé dny trávil s tmavě zeleným vakem na tamějších vrších a pak se vracel až k večeru do svého nejskromnějšího příbytku.

1 bod

#### Záznamový arch pro vaše odpovědi

V uzavřených úlohách zaznamenejte své odpovědi pomocí křížků. V otevřených úlohách odpovídejte přesně podle zadání otázky.

A B C D  
1      
2

A N  
3.1    
3.2    
3.3    
3.4

A B C D  
4

5

A B C D  
6

A N  
7.1    
7.2    
7.3    
7.4

8

A B C D  
9

10

A B C D  
11      
12      
13

#### KLÍČ

1 D; 2 B; 3 ano/ne/ne/ne, (0) chyb 2 b., 1 chyb 1 b., 2 chyby 0 b.; 4 C; 5 zákeřný; 6 D; 7 ne/ne/ano/ne, (0) chyb 2 b., 1 chyb 1 b., 2 chyby 0 b.; 8 posměšky, předspiky, patami (v hodnocení úloh) posuzujte dle chyby – bez chyby 2 body, jakkoli 1 chyba v zápisech 1 bod, jakkoli 2 chyby v zápisech 0 bodů; 9 B; 10 Karel Havlíček Borovský, 19. století (bod se udílí pouze za uvedení celého jména a správně určeného století); 11 C; 12 D; 13 B

